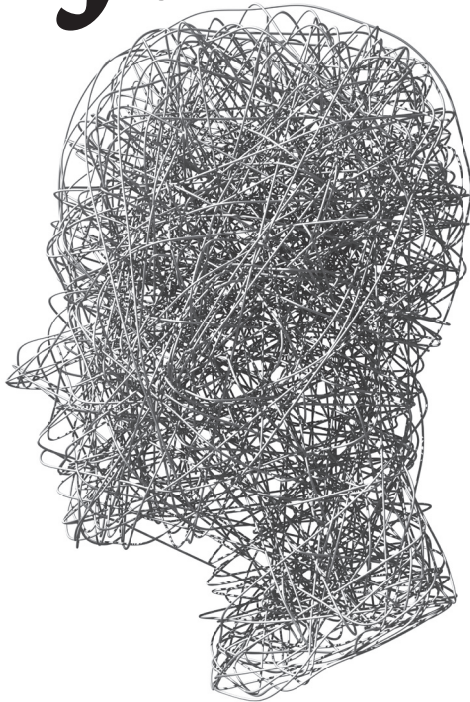

José Masschelin

MOEDER, WAAROM DODEN WIJ?

Kijken in het hoofd
van moordenaars

Manteau

Inhoud

Inleiding	7
1 De passionele moordenaar	12
‘Als ge niet van mij zijt, dan van niemand’	13
‘Wat zou je ervan denken, mocht ik je vermoorden?’	25
‘Gedaan met me uit te lachen, hij is dood. Voilà’	31
‘Passionele moordenaars: gevaarlijker dan je denkt’	39
2 De vrouwelijke moordenaar	44
‘Moord en zelfmoord, omdat ze het leven zonder hem zinloos vond’	45
‘Slaap zacht lieve vriend, ik zal je voor altijd missen’	51
‘Sluwer dan mannen in het plannen van misdaad’	57
3 De lustmoordenaar	62
‘Hij was een brave huisvader en goede leraar’	63
‘Het is de schuld van de ziekte van Parkinson’	71
‘Therapie voor lustmoordenaars heeft geen zin’	83
‘Ik kon geen seksuele delinquenten meer zien’	91
4 De huurmoordenaar	96
‘Ik zette mijn geweten opzij en schoot’	97
‘Ze zeiden dat André Cools een smerige flik was’	104
‘Slachtoffer vaak afgeschilderd als monster dat kogel verdient’	110
5 De massamoordenaar	114
‘Ik schoot omdat het vreemdelingen waren’	115
‘Ik wilde zo veel mogelijk mensen het ergste aandoen’	127
‘De Gelder voelt zich opperbest in een isoleercel’	132
‘Over gezonde mensen hebben wij niets te zeggen’	140

6 De roofmoordenaar	144
‘Na de drievoudige roofmoord staken ze een sigaret op en tapten ze een pint’	145
‘Sla mijn schoonmoeder tot ze een beroerte krijgt. Klaar’	152
‘Roofmoordenaars zonder schaamte zijn de gevaarlijkste’	158
7 De kindermoordenaar	164
‘Nu is het mijn toer, ik maak je leven kapot’	165
‘Zoontje gedood om haar man te treffen’	172
‘Kindermoord door waanzin bestaat’	175
‘Endogene depressies zijn de ergste’	177
‘Waanzin niet altijd zichtbaar’	179
8 De seriemoordenaar	182
‘Als ik iemand wurg, ben ik in trance. <i>Un état second</i> ’	183
‘Seks in ruil voor een bord spaghetti bolognese’	193
‘De hevigste van alle moordenaars’	199
9 De minderjarige moordenaar	204
‘Mama, ik heb twee mensen vermoord’	205
‘De seks was nul, want die vrouw was lelijk en dood’	213
Nawoord	219
Dankwoord	223

‘De waarheid is nooit precies
zoals je denkt dat hij zou zijn.’

Johan Cruijff

Inleiding

Meten is weten. In 2018 werden in België 178 mensen vermoord. Daarbovenop kwamen nog eens 1013 personen die het slachtoffer waren van een poging tot moord of doodslag. De cijfers staan in de politieke criminaliteitsstatistieken van april 2019. Het percentage geslaagde levensdelicten op het totaal van alle pogingen tot moord en doodslag is de jongste tien jaar gevoelig gedaald, van 23 procent in 2008 naar 15 procent in 2018. Mogelijk zit de verstrengde wapenwet daar voor iets tussen. In absolute cijfers schommelt het aantal misdaden met het doel iemand te doden, mislukte pogingen inbegrepen, elk jaar rond 1000. Het lijkt bijna een wetmatigheid: in België sterven op 100.000 inwoners plusminus 1,6 mensen een gewelddadige dood. Elk jaar opnieuw.

We mogen zeker niet klagen, zo leert een vergelijking met de wereldcijfers van de Verenigde Naties. Op de hele planeet werden in 2017 zo'n 464.000 mensen vermoord. Dat is veel meer dan het aantal slachtoffers van oorlogen en terreuraanslagen. Wereldwijd zijn ongeveer 6 op 100.000 mensen het slachtoffer van moord of doodslag. Het hoogste aantal moorden wordt genoteerd in Noord- en Zuid-Amerika. Daar worden er op 100.000 inwoners maar liefst 17,2 vermoord. Ruim tien keer meer dan in België. Landen als El Salvador, met een wereldrecord van 108 moordslachtoffers op 100.000 inwoners, kleuren de Amerikaanse statistieken inktzwart.

Ook in Afrika kunnen ze er wat van: 13 moorden op 100.000 inwoners. In heel Europa zijn dat er gemiddeld 3 en Azië is met 2,3 moorden op 100.000 inwoners het veiligst. In het licht van de wereldcriminaliteit is België een van de beste leerlingen van de klas. Als het goed is, moeten we het ook zeggen.

Elke dode door een misdaad is er uiteraard één te veel, maar kunnen de huidige statistieken voor ons land nog veel beter? Hebben we de bodem bereikt? De vraag is het stellen waard. Volgens wijlen Jan De

Laender, psycholoog, schrijver en erudiet aanhanger van het darwinisme, zijn we voortgebracht door een proces dat geen goedheid kent. Het klinkt rauw in zijn boek *Het verdriet van Darwin*: 'De natuur schept bij middel van pijn en dood en zorgt ervoor dat een diep egoïsme de kern vormt van al wat leeft. Het heelal heeft ons voortgebracht, maar het is onverschillig voor ons lot. Het heeft ons niet gewenst en het bemint ons niet. De wetten van de biologie maken echte goedheid onmogelijk. Ze zorgen ervoor dat bedrog, wederzijdse uitbuiting en wreedheid onontkoombare componenten van alle menselijke relaties zijn.'

Hardvochtigheid sluimert diep in elk levend wezen. We zagen het hier onlangs nog in ons kippenhok. Nog voor we konden ingrijpen, pikte een oudere Sussex-hen meedogenloos in de hersenpan van twee kleine nieuwkomers. Ze waren indringers, en dus niet welkom. Alle hulp kwam te laat. Als ik door mijn raam kijk, ben ik zeer vaak getuige van gevechten op leven en dood tussen een koppel torenvalken en een rode wouw die per vergissing hun jachtgebied binnenvliegt. Concurrentie dulden ze niet. En waarom bijten sommige everzeugen hun eigen biggen dood? Door een speling van hun hormonen?

We zouden het misschien allemaal liever niet weten, maar gelijksoortige wreedheden zien we ook bij mensen. De mens heeft dát voor dat hij in staat is zijn gedrag te verklaren en het bij te sturen door regels en wetten te maken. Dat is ook de troost die je bij darwinisten vindt. Hun rationalisme brengt je dichterbij de waarheid en biedt oplossingen. 'De waarheid is belangrijker dan alle menselijke verzinsels, dan alle scrupules en zelfs dan alle deernis, omdat de mens alleen bij gratie van de waarheid kan overleven', filosofeert Jan De Laender.

Bij ernstige misdaden hebben we de neiging grote afstand te nemen van de dader. We bekijken hem als een monster, een barbaar, een onmens. Het interesseert ons niet echt wat hem bewoog, want we zijn er zeker van dat we zelf zo niet zijn. Ons overkomt het niet, wij weten wel beter. Onze enige wens is dat de misdadiger uit de samenleving wordt verwijderd en liefst nooit meer terugkeert. Het is een begrijpelijke reflex, en bij een beperkt aantal criminelen is het inderdaad niet te veel gevraagd dat ze nooit meer op de samenleving zou-

den worden losgelaten. De overgrote meerderheid is echter niet redeloos verloren en keert op een dag wél terug. En dan is het nuttig dat we hen wel begrijpen.

In dit boek ga ik op zoek naar wat daders van levensdelicten drijft en wat hen van elkaar onderscheidt. De ene moord is de andere niet. Bij lange na niet. Daarom deel ik de moordzaken op in negen categorieën. Passionele moord, lustmoord, seriemoord, massamoord, roofmoord, kinder- en familiemoord, huurmoord, moorden gepleegd door vrouwen en moorden gepleegd door minderjarigen. Deze ordening is allicht niet exhaustief, maar omvat wel de meest voorkomende types van misdaden, zoals ik dat als journalist gedurende drie decennia misdaadverslaggeving heb ervaren.

Binnenkijken in het hoofd van een moordenaar is een onzekere bezigheid. Zelfs geoefende experts en bevoorrechte waarnemers kunnen zich grondig vergissen. Misdadigers kunnen in ons rechtssysteem immers niet verplicht worden om tegen zichzelf te getuigen. Tijdens politieverhoren mogen ze zwijgen, ontkennen en manipuleren zoveel ze willen. Ze kunnen er niet bijkomend voor worden gestraft. Het is aan de vervolgende instanties om bewijzen van schuld te leveren. Een verdachte hoeft daar helemaal niet aan mee te werken. Het zal dus niet verwonderen dat veel verklaringen van betichten bulken van de onwaarheden. Liegen is een recht, zichzelf verschuilen achter een mooie façade ook. Er zijn maar weinig criminelen die er geen gebruik van maken, en een verhoorkamer is nu eenmaal geen biechtstoel.

Een misdadiger doorgronden vergt tijd. Maar geduld loont, want het zijn grote uitzonderingen die de buitenwacht kunnen blijven bedotten. Op een dag vallen de maskers af. Zo gingen de uitvoerders van de huurmoord op Karel Van Noppen na enkele maanden door de knieën en vertelden ze wat er precies gebeurd was en waarom en voor wie de ijverige veekeurder uitgeschakeld moest worden. Ook verdachten die eerst de stomme ambacht spelen, praten op een dag wél, zoals massamoordenaar Kim De Gelder. Zijn betoog duurde niet lang, maar zelfs de vreselijke seriedoder Michel Fourniret onthulde tijdens zijn proces waarom hij op ‘maagdenjacht’ ging.

De levensloop van de misdadiger, zijn manier van werken, zijn verklaringen en de context van de misdrijven worden uitvoerig belicht bij elk van de twintig waargebeurde verhalen die op de volgende bladzijden beschreven worden. Exacte wetenschap is het niet, maar het is wel een manier om hoogte te krijgen van mensen die anderen naar het leven staan. En als daders over zichzelf vertellen, wordt het pas echt interessant. Ook al klinken die verhalen warrig of gelogen, ze bieden telkens een inkijk in hun leefwereld. Alle cases heb ik als gerechtsjournalist van dichtbij meegemaakt.

In de verhalen over daders die níét tot levenslange opsluiting werden veroordeeld en een reële kans maken om vervroegd vrijgelaten te worden, of al weer vrij zijn, werden de echte namen voor dit boek veranderd. Zo respecteren we het recht op vergetelheid en verhinderen we dat door deze publicatie een re-integratie in de samenleving nodeloos zou worden verstoord. Veroordeelden die een uitzonderlijk misdrijf pleegden en daardoor in het collectieve geheugen zitten én levenslang kregen, worden wel bij hun echte naam genoemd.

Om misdadigers beter te kunnen begrijpen ging ik ten slotte te rade bij vijf notoire gerechtspsychiaters: Hans Hellebuyck, Paul Cosyns, Johan Baeke, Karel Ringoet en Nils Verbeeck. Via vroegere interviews laat ik nu en dan ook ouderdomsdeken Roger Deberdt aan het woord. Deze experts hebben allemaal een lange staat van dienst. Ze hebben in Vlaanderen de zwaarste misdadigers van de jongste 25 jaar onderzocht. Onze deskundigen behoren tot de school van het gezond verstand. In een tijd dat er voor elke knippering met de ogen een ziekte bedacht wordt, proberen ze het bos door de bomen te zien. Het psychiatrisch onderzoek van een beschuldigde is een delicate evenwichtsoefening, maar noodzakelijk om te kunnen oordelen over schuld en boete. De diagnose van psychiaters is tevens onontbeerlijk bij het beoordelen van de kans op recidive. Moge dit boek bijdragen tot een beter begrip van wat er in het woelige hoofd van een crimineel omgaat.